

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет юридичний
Кафедра цивільного права та процесу

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри цивільного права та процесу
факультету юридичного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 4 від 02 грудня 2024 р.)

Завідувач кафедри цивільного
права та процесу проф. Володимир КОССАК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»,
що викладається в межах ОПН «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 081 «Право»

Львів 2024

Назва курсу	Суб'єкти господарської діяльності
Адреса викладання курсу	79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет Кафедра цивільного права та процесу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Юркевич Юрій Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: yuriy.yurkevych@lnu.edu.ua Посилання на сторінку викладача: http://law.lnu.edu.ua/employee/yurkevych-yurij-mykolajovych Місце знаходження: 79000, м. Львів, вул. січових Стрільців, 14, ауд. 306
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації: https://zoom.us/j/97909167137?pwd=cStxVlhIYmtGTTFSK1Bhc0hSWEZydz09 Meeting ID: 979 0916 7137 Passcode: NhP76i
Сторінка курсу	https://law.lnu.edu.ua/department/kafedra-cyvilnogo-prava-ta-procesy
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам освіти необхідні знання, обов'язкові для того, щоб опанувати теоретичні та практичні проблеми правовідносин, що виникають у зв'язку із створенням, діяльністю та припиненням суб'єктів господарювання в Україні, а також вивчити теоретичні положення та виробити навички практичного застосування знань і норм чинного законодавства у цій сфері. Тому у курсі представлено як огляд концепцій цивільно-правового та господарсько-правового регулювання відносин за участю суб'єктів господарювання, так і процесів та інструментів, які потрібні для охорони та захисту їхніх прав та інтересів.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Суб'єкти господарської діяльності» є завершальною нормативною дисципліною з спеціальності 081 «Право» для освітньої програми з підготовки магістрів права, яка викладається в I семестрі в обсязі 3,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Суб'єкти господарської діяльності» є опанування теоретичних та практичних проблем правовідносин, що виникають у зв'язку із створенням, діяльністю та припиненням суб'єктів господарювання в Україні, а також вивчення теоретичних положень та вироблення навичок практичного застосування знань і норм чинного законодавства у цій сфері. Завдання – аналіз актів господарського законодавства України, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Суб'єкти господарської діяльності» спрямовано на розвиток у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей.

Очікувані інтегральні компетентності: здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Очікувані загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Очікувані спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
- Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
- Здатність застосовувати сучасні методології науково-правових досліджень та застосовувати спеціальні методи досліджень у певних галузях юридичної науки.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

- Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
- Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

	<p>- Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p> <p>- Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Господарське право: підруч. для ВНЗ / [С. В. Ківалов та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Одеса : Фенікс, 2018. 610 с. 2. Господарське право України: підручник / [Скільська М. І., Сарана С. В., Терещенко О. А.]; за заг. ред. Терещенка А. Л. ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". Київ : Університет "Україна", 2021. 338 с. 3. Дерев'янка Б.В., Туркот О.А., Прилуцька А.В. Захист прав суб'єктів господарювання: навчальний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б.В. Дерев'янка; 3-тє вид., переробл. і доповн.; НАПрН України, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-Сервіс", 2022. 196 с. 4. Правові засади створення, діяльності та припинення юридичних осіб в Україні: навч. посібник / Ю.М. Юркевич, У.Б. Андрусів, О.Б. Верба-Сидор та ін.; за ред. Ю.М. Юркевича. Львів, ЛьвДУВС, 2019. 412 с. 5. Цивільне право України: посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / [Є. О. Харитонов та ін.]; за ред. проф. Харитонова Є. О., проф. Давидової І. В. Одеса : Гельветика, 2021. 387. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. ВербиСидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с. 2. Долинська М.С. Основні етапи становлення фермерських господарств у незалежній Україні. <i>Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького</i>. Серія: Право. 2021. № 11(23). С. 125-132. 3. Проблеми правового регулювання приватних відносин в умовах оновлення цивільного законодавства України: колективна монографія / Авраменко О. В., Андрусів У. Б., Верба О. Б. та ін.; за ред. проф. І. В. Красницького та проф. Ю. М. Юркевича. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 868 с. 4. Цікало В. Умови здійснення права акціонерів на викуп акцій з ініціативи товариства. <i>Підприємництво, господарство і право</i>. 2018. № 3. С. 25-30. 5. Цікало В.І. Засада пропорційності здійснення корпоративних прав: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 588 с. 6. Юркевич Ю.М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 410с. 7. Юркевич Ю.М. Проблемні аспекти створення та діяльності адвокатських об'єднань за законодавством України. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету</i>. Серія: Юриспруденція. Випуск 32. 2018. С. 44-46. 8. Юркевич Ю.М. Правовий статус суб'єктів та інших учасників туристичної діяльності. <i>Науковий вісник публічного та приватного права</i>. 2018. № 2. С. 96-100.

	<p>9. Юркевич Ю.М. Правовий статус комунальних унітарних підприємств за законодавством України. <i>Науково-виробничий журнал «Держава та регіони». Серія: Право.</i> 2019. № 1. С. 55-59.</p> <p>10. Lukasevych-Krutnyk Iryna S. The concept and methods of harmonisation of the private law legislation of Ukraine in the field of provision of transport services with the legislation of the European Union. <i>Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine.</i> Vol. 27, No. 2, 2020. P. 91-106.</p> <p>11. Yurkevych Yurii M., Krasnytskyi Ivan V., Vovk Maria Z., Avramenko Oleksii V., Parasiuk Nataliya M., 2018. Compulsory Termination of Legal Entities: Civil Legal and Criminal Issues. <i>Journal of Advanced Research in Law and Economics</i>, Volume IX, Winter, 8(38): 2910 – 2915. DOI: 10.14505/jarle.v9.8(38).40. Available from: http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index</p>
Тривалість курсу	105 год.
Обсяг курсу	З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 73 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач вищої освіти буде :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - джерела правового регулювання порядку створення, діяльності та припинення суб'єктів господарювання в Україні; - особливості правового статусу окремих суб'єктів господарської діяльності; - правові підстави, порядок та процедуру створення та припинення суб'єктів господарської діяльності; <p>вміти:</p> <p>правильно застосовувати законодавство, що регулює правовий статус суб'єктів господарської діяльності;</p> <p>складати проекти установчих документів суб'єктів господарської діяльності, а також окремих процесуальних документів;</p> <p>аналізувати практичні казуси.</p> <p>За результатами вивчення навчальної дисципліни «Суб'єкти господарської діяльності», здобувач вищої освіти повинен оволодіти здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що стосуються правових засад створення, діяльності та припинення суб'єктів господарської діяльності в Україні. Вказане також передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики застосування нормативної бази у цій сфері, виокремлення шляхів розв'язання існуючих науково-практичних проблем.</p> <p>Передбачається одержання здобувачем вищої освіти найбільш передових концептуальних та методологічних знань в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності, вдосконалення його вмінь критично аналізувати існуючу законодавчу базу у сфері господарської діяльності, оцінювати і синтезувати нові шляхи його розвитку. Здобувач вищої освіти повинен оволодіти правилами спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю галузі цивільного та господарського права, ініціювати інноваційні комплексні рішення при повній автономності під час їх реалізації.</p> <p>Вивчення даної дисципліни передбачає також одержання здобувачем вищої</p>

	освіти теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.																									
Ключові слова	Суб'єкт господарської діяльності, господарська організація, юридична особа, фізична особа-підприємець, господарське товариство, підприємство.																									
Формат курсу	Очний та заочний.																									
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем																									
Теми	Тема 1. Правовий статус суб'єктів господарської діяльності в Україні. Тема 2. Підприємство як організаційна форма господарювання. Тема 3. Державні та комунальні унітарні підприємства. Тема 4. Господарські товариства. Тема 5. Підприємства колективної власності. Тема 6. Об'єднання підприємств. Тема 7. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання.																									
Підсумковий контроль, форма	Письмовий залік																									
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі вищої освіти потребують базових знань таких дисциплін, як загальна теорія права, господарське, цивільне, адміністративне, фінансове, земельне, міжнародне приватне право, економічна теорія та ін. В межах перелічених дисциплін вивчаються відповідно такі питання: поняття системи права і системи законодавства, джерела права, поняття правовідносин і підстав їх виникнення, майнові відносини господарюючих суб'єктів, особисті немайнові і майнові права та інтереси учасників цивільних відносин, система органів державного управління та форми і засоби їх впливу на інших суб'єктів права, основи правового режиму майна та бухгалтерського обліку, формування зв'язків з іноземним елементом і т.д.																									
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство, навчальні спільноти і т. д.). Тьюторський супровід, націлений на реалізацію принципу індивідуалізації в освіті, сприяє найбільш повному розкриттю особистісного потенціалу студента за умови встановлення суб'єктних відносин, в яких кожна сторона бере на себе відповідальність за свій вибір.																									
Необхідне обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.																									
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p style="text-align: center;">СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="7">Поточне тестування та самостійна робота</th> <th>Модульний контроль</th> <th>Сума</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T1</td> <td>T2</td> <td>T3</td> <td>T4</td> <td>T5</td> <td>T6</td> <td>T7</td> <td rowspan="2">50</td> <td rowspan="2">100</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table> <p>90-100 балів (А, зараховано) - виставляється здобувачу, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-</p>	Поточне тестування та самостійна робота							Модульний контроль	Сума	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100	7	7	7	7	7	7	8
Поточне тестування та самостійна робота							Модульний контроль	Сума																		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100																		
7	7	7	7	7	7	8																				

правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (В, зараховано) - виставляється здобувачу, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

90-100 балів (зараховано) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (зараховано) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

71-80 балів (зараховано) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (зараховано) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (зараховано) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незараховано) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50
- контрольні заміри (модулі): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Письмові роботи: Очікується, що магістри виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи магістрів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших магістрів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі магістра є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістри відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Магістри мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку магістри зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

	<p>Література. Уся література, яку магістри не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Магістри заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Генезис правового регулювання суб'єктів господарської діяльності. Поняття суб'єктів господарювання в Україні. Класифікація суб'єктів господарської діяльності. Правове регулювання порядку створення суб'єктів господарської діяльності. Загальні та спеціальні умови створення суб'єктів господарювання. Способи індивідуалізації суб'єктів господарювання в Україні. Припинення суб'єктів господарської діяльності: поняття, форми, види та способи. Банкрутство як підстава припинення суб'єктів господарювання. Поняття підприємств та їх класифікація. Зовнішньоекономічна та соціальна діяльність підприємств. Правове регулювання порядку припинення підприємств. Особливості створення та діяльності окремих видів підприємств: приватних підприємств; фермерських господарств; підприємств з іноземними інвестиціями; іноземних підприємств. Поняття державного унітарного підприємства. Державне комерційне підприємство. Правовий режим майна державного комерційного підприємства. Особливості господарської діяльності державних комерційних підприємств. Казенне підприємство. Правовий режим майна казенного підприємства. Особливості господарської діяльності казенних підприємств. Державне некомерційне підприємство, правовий режим його майна та особливості діяльності. Особливості припинення державних підприємств. Особливості порядку створення, діяльності та припинення комунальних унітарних підприємств. Поняття та види господарських товариств. Майно і майнові права в господарських товариствах. Правовий режим акцій та дивідендів. Правова характеристика акціонерних товариств. Особливості створення публічних та приватних акціонерних товариств. Особливості припинення акціонерних товариств. Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: порядок створення, діяльності, управління та припинення. Особливості створення, діяльності та припинення повних та командитних товариств. Відповідальність повних учасників. Поняття підприємства колективної власності та його види. Правове регулювання створення, діяльності та припинення кооперативів. Виробничі кооперативи: поняття, види, особливості створення та припинення. Правовий режим майна виробничого кооперативу. Членство у виробничому кооперативі. Порядок у правління виробничим кооперативом. Правовий статус підприємств споживчої кооперації. Підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій. Поняття об'єднання підприємств та його види. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств. Статус підприємства-учасника об'єднання.</p>

	<p>Майнові відносини в об'єднанні підприємств. Правові наслідки виходу учасника з об'єднання. Припинення об'єднання підприємств. Асоційовані підприємства та холдингові компанії. Інші форми об'єднання інтересів підприємств. Особливості правового статусу громадян як суб'єктів господарювання. Правовий статус іноземних суб'єктів господарювання. Особливості правового статусу фінансових установ як суб'єктів господарювання. Особливості статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>